

M14-1 – Melléklet

Felhagyási és helyreállítási eljárásrend

Felhagyási és helyreállítási eljárásrend

HCM 1890 Zrt. – Mészgyártás (Miskolc-Hejőcsaba)

Készítette	Környezetvédelmi vezető
Jóváhagyta	Vezérigazgató
Érintett telephely	Miskolc-Hejőcsaba, 41594/2/A hrsz.
Dokumentumazonosító	EKHE-CLOS-PR-01
Kelt	2026-03-03
Felülvizsgálat	évente, továbbá a tevékenység felhagyásáról szóló vezetői döntést követően

1. Cél és hatály

Az eljárásrend célja, hogy a tevékenység felhagyása (a tevékenység megszüntetése) esetén egységes, ellenőrizhető rendben biztosítsa a környezetszennyezés/környezetkárosítás megelőzését, a berendezések biztonságos leállítását, a veszélyes anyagok és hulladékok szabályszerű kezelését, a telephely felhagyáskori állapotának dokumentálását, valamint a földtani közeg és a felszín alatti víz alapállapothoz viszonyított állapotértékelését és a szükséges helyreállítási intézkedések végrehajtását.

Az eljárásrend hatálya kiterjed a mészgyártási technológia (nyersanyag átvétel-tárolás-anyagmozgatás-égetés-késztermék kiadás-tárolás) és a kapcsolódó telephelyi infrastruktúra (útburkolatok, csapadékvíz-elvezetés, kármentők, közlekedési felületek) felhagyásához kapcsolódó tevékenységekre.

2. Jogszabályi megfelelési keret

Az eljárásrend a következő jogszabályi követelmények teljesítését támogatja:

A felhagyás és helyreállítás BAT-követelménye:

a felhagyás esetén a környezetszennyezés/környezetkárosítás megakadályozása és az esetlegesen károsodott környezet helyreállítása (314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés f) pont).

Alapállapot-jelentés és a földtani közeg/felszín alatti víz védelme:

az alapállapot-jelentés tartalma és benyújtása (314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/B. §; 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 15. § (8) bekezdés és 13. számú melléklet).

Felhagyáskor alkalmazandó eljárás környezeti kár vagy jelentős kockázat esetén:

kárelhárítási vagy kármentesítési eljárás lefolytatása (314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/C. § (1)–(2); 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet; 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet).

Az IED szerinti telephely-lezárás logikája:

a releváns veszélyes anyagok tekintetében alapállapot és felhagyáskori állapot összehasonlítása és a szükséges intézkedések (2010/75/EU irányelv 22. cikk).

A telephely mindenkori engedélyei és belső szabályozásai (különösen hulladékgazdálkodási és havária kezelési rend, víz- és csapadékvíz-gazdálkodási rend).

3. Felelőségek

A felhagyási folyamat végrehajtásáért és dokumentálásáért felelős szerepkörök:

Szerepkör	Feladat
Vezérigazgató	A felhagyási döntés jóváhagyása, erőforrások biztosítása, a hatósági eljárásokhoz szükséges vállalások jóváhagyása.
Műszaki vezető	Berendezések biztonságos leállítása és leválasztása, üritési és tisztítási műveletek végrehajtása, bejárások és ellenőrzések dokumentálása.
Környezetvédelmi vezető	Felhagyási munkaterv összeállítása, környezeti kockázatértékelés, hulladék- és veszélyesanyag-kezelés megfelelőségének felügyelete, záró állapotértékelés és zárójelentés összeállítása.
Akkreditált mintavételi és vizsgálati szolgáltató	Talaj- és felszín alatti víz mintavétel és laboratóriumi vizsgálat végzése, jegyzőkönyvek és eredményközlés átadása.
Engedélyes hulladékkezelő és szállító	Hulladékok átvétele és elszállítása, mérlegjegy és átvételi igazolások kiadása.

4. Felhagyási folyamat – lépések és ellenőrzési pontok

4.1. Előkészítés és lehatárolás

- Felhagyási felelős kijelölése és felhagyási munkaterv indítása (feladatok, felelősök, határidők, külső szolgáltatók).
- Érintett területek és berendezések lehatárolása, felhagyási helyszínrajz és érintettségi lista összeállítása.
- Környezeti kockázatok azonosítása (veszélyes anyagok, hulladékok, kármentők, csapadékvíz-elvezetés, potenciális szennyezőforrások).
- Dokumentumok előkészítése: felhagyási ellenőrzőlista, záróbejárás jegyzőkönyv sablon, hulladékátadási dokumentációk.

4.2. Berendezések biztonságos leállítása és leválasztása

- Üzemmenet leállítása és energiaellátások biztonságos leválasztása (villamos energia, gáz, sűrített levegő, víz) a technológiai utasítások szerint.
- Berendezések üritése és tisztítása (anyagmaradékok eltávolítása, porlerakódások kezelése); a leválasztott anyagok gyűjtése és azonosítása.
- Zárt rendszerek, tárolók, vezetékek, kármentők állapotának ellenőrzése, szivárgásmentesség igazolható ellenőrzése.

4.3. Veszélyes anyagok és hulladékok kezelése

- A telephelyen tárolt veszélyes anyagok és segédanyagok teljes körű leltára, maradékok visszaszállítása vagy engedélyes átvevőhöz történő átadása.
- Veszélyes hulladékok kármentett, zárt csomagolása és jelölése, kompatibilitási szabályok betartása.
- Átadás engedélyes kezelőnek: átvevő/kezelő jogosultság ellenőrzése, mérlegjegy és átvételi igazolások rögzítése.
- Bontási/karbantartási hulladékok elkülönített gyűjtése és elszállítása.

4.4. Terület rendezése és záróbejárás

- Kármentők, tárolófelületek és csapadékvíz-rendszer elemeinek ellenőrzése, rendellenességek azonnali megszüntetése.
- Porlerakódások eltávolítása, takarítás, közlekedési felületek rendezése.
- Záróbejárás jegyzőkönyv elkészítése: érintett területek állapota, végrehajtott intézkedések, fennmaradó feladatok rögzítése.

4.5. Záró állapotértékelés (földtani közeg és felszín alatti víz) és helyreállítás

- A felhagyáskori állapotértékelés elkészítése a releváns veszélyes anyagok tekintetében a M57 alapállapot-jelentésben rögzített állapothoz viszonyítva (314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/C. §).
- Talaj és felszín alatti víz mintavétel és laboratóriumi vizsgálat végrehajtása akkreditált szolgáltatóval, vizsgálati jegyzőkönyvek beépítése a záró állapotértékelésbe.
- Az állapotösszevetés eredménye alapján eltérés és környezeti kár, illetve jelentős kockázat megállapítása esetén kárelhárítási vagy kármentesítési eljárás lefolytatása (314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/C. § (1)–(2), 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet; 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet).
- A helyreállítási intézkedések végrehajtásának dokumentálása és igazolható lezárása (műszaki leírás, fotódokumentáció, jegyzőkönyvek).

4.6. Hatósági kommunikáció, zárójelentés és döntési küszöbök

4.6.1. Döntési küszöbök

- DK-1 (T0): A felhagyási eljárásrend megindításának időpontja a tevékenység végleges megszüntetéséről szóló vezetői döntés napja (vezetői határozat).
- DK-2 (T0+5 munkanap): A vezetői döntést követő 5 munkanapon belül írásos értesítést kell megküldeni az illetékes környezetvédelmi hatóságnak a felhagyásról és annak ütemezéséről.
- DK-3 (T1): A telephelyi felhagyási műveletek befejezésének időpontja (T1) az a nap, amikor az utolsó érintett berendezést végleg leállították, a veszélyes anyagokat eltávolították, a felhagyás során keletkezett hulladékokat elszállították, és a területet rendezett állapotban átadták záróbejárásra.
- DK-4 (T1+30 nap): T1 napját követő 30 napon belül el kell végezni a záró állapotvizsgálatot (mintavétel és laboratóriumi vizsgálat) a földtani közegre és felszín alatti vízre vonatkozóan, a kiindulási állapot (alapállapot-jelentés) módszertanával összhangban.
- DK-5 (Helyreállítás/kármentesítés): A záró állapotértékelésben megállapított környezeti kár esetén az illetékes környezetvédelmi hatóságot 1 munkanapon belül írásban értesíteni kell, a kárelhárítás/kármentesítés intézkedési tervét 10 napon belül el kell készíteni, és a végrehajtást a terv elkészítését követő 5 napon belül meg kell kezdeni (314/2005. 20/C. §; 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet; 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet).

4.6.2. Hatósági kommunikáció

A hatósági értesítés kötelező tartalma:

- az üzemeltető és a telephely azonosító adatai (KÜJ/KTJ, cím, helyrajzi számok), az érintett EKHE-engedély száma és hatálya,
- a felhagyás oka, tervezett ütemezése (T0–T1), a felhagyással érintett technológiai egységek és környezethasználatok felsorolása,

- a felhagyás során végrehajtandó környezetvédelmi intézkedések (veszélyes anyagok eltávolítása, hulladékkezelés, kiporzás/szivárgás megelőzése, kármentő rendszerek fenntartása a lezárásig),
- a záró állapotvizsgálat tervezett időpontja, módszere, vizsgálandó komponensek köre,
- kapcsolattartó személy neve, beosztása, elérhetősége.

A felhagyás lezárását követően zárójelentést kell megküldeni a hatóságnak.

4.6.3. Zárójelentés

A zárójelentést T1 napját követő 60 napon belül kell összeállítani és írásban megküldeni az illetékes környezetvédelmi hatóságnak.

A zárójelentés kötelező tartalmi elemei:

- a felhagyás ténye, időrendje (T0, T1), végrehajtott műveletek és azok igazolása,
- veszélyes anyagok és veszélyes hulladékok leltára, eltávolításának/átadásának dokumentumai,
- bontási és területrendezési munkák összefoglalása, fotódokumentáció,
- záróbejárás jegyzőkönyve és a fennmaradó kötelezettségek listája,
- záró állapotvizsgálati eredmények és az alapállapot-jelentéshez viszonyított állapotértékelés,
- környezeti kár megállapítása esetén a helyreállítás/kármentesítés megkezdett vagy tervezett lépései, ütemezése és felelősei.

5. Dokumentálás és megőrzés

A felhagyás során keletkező dokumentumok (felhagyási munkaterv, hatósági értesítés és visszaigazolások, leltárak, hulladékátadási dokumentumok, záróbejárás jegyzőkönyv, zárójelentés, záró állapotértékelés és vizsgálati jegyzőkönyvek, fotódokumentáció) megőrzési ideje legalább 5 év, illetve a mindenkori engedély/jogszabály szerint előírt hosszabb időtartam.

6. Kapcsolódó dokumentumok (a benyújtási csomag részei)

Az eljárás a következő dokumentumokkal együtt alkalmazandó:

M10 – Alapállapot-jelentés

M10-1 – Talaj üledék vizsgálati jegyzőkönyv

M10-2 – Felszín alatti víz vizsgálati jegyzőkönyv

M12-1 – Hulladékgazdálkodási, veszélyes anyag veszélyes áru és havária-kezelési utasítás

M09-1 – Telephelyi víz- és csapadékvíz-gazdálkodási rend

M04-2 – MAERZ PFRK típusú kétaknás mészégető kemence technológiai és üzemeltetési utasítás

M04-3 – Üzemeltetési és karbantartási rend

MELLÉKLET – Zárójelentés váz (kitölthető)

A kitöltött zárójelentést a felhagyási műveletek lezárását követően, az M53 eljárásrend szerinti határidővel kell megküldeni a környezetvédelmi hatóság részére.

Zárójelentés azonosító
Telephely / KTJ / cím
Kérelmező	HCM 1890 Zrt.
Érintett tevékenység / létesítmény	Mészüzem (égetett mész gyártás) – felhagyás
Felhagyás jellege	☐ végleges ☐ ideiglenes
Felhagyásról szóló döntés kelte
Felhagyás kezdete – befejezése
Hatósági értesítés dátuma
Záró állapotértékelés mintavétel dátuma(i) / helye(i)
Alapállapot-jelentés hivatkozása	M57 – Alapállapot-jelentés (FAV) – dátum:
Vizsgálati eredmények rövid összefoglalása	1) 2) 3)
Alapállapothoz viszonyított eltérés	☐ nincs ☐ van
Környezeti kár / jelentős szennyezés megállapítás	☐ nem áll fenn ☐ fennáll
Intézkedések (ha fennáll)	Intézkedési terv kelte: Megkezdés kelte: Rövid leírás:
Hulladékok és veszélyes anyagok lezárása	☐ igazoltan lezárva ☐ folyamatban
Területrendezés / helyreállítás állapota	☐ elvégezve ☐ folyamatban
Kelt (hely, dátum)
Készítette (név, beosztás, aláírás)
Ellenőrizte (név, beosztás, aláírás)
Jóváhagyta (név, beosztás, aláírás)
Mellékletek listája	Csatolt mellékletek (jelölés): ☐ Felhagyási döntés (belső határozat/vezetői döntés) ☐ Felhagyási műveleti napló / munkalapok ☐ Hulladék átadás-átvételi bizonylatok / mérlegjegyek ☐ Veszélyes anyagok kivezetésének igazolása (leltár, szállítás) ☐ Fotódokumentáció (előtte/utána) ☐ Mintavételi jegyzőkönyvek és laboreredmények (M58/M59 és kapcsolódók) ☐ Helyszínrajz / mintavételi pontok jelölése ☐ Egyéb: